

Provozně ekonomická fakulta
Katedra informačních technologií

Business intelligence

Bc. David Mašík

Vedoucí práce: Ing. Pavel Šimek, Ph.D.

Cíle práce

- Hlavním cílem práce je analýza stavu BI řešení ve vybrané organizaci v kontextu finančního řízení a návrh nového vhodného řešení spolu se zhodnocením následných přínosů
- Aby bylo možné splnit hlavní cíl práce, byly stanoveny dílčí cíle:
  - Vypracovat teoretické části práce
  - Analyzovat stávající stav BI ve vybrané organizaci
  - Analyzovat a zhodnotit aktuálně dostupná BI řešení na trhu
  - Vybrat vhodné řešení pro potřeby dané organizace
  - Navrhnout aplikace vybraného řešení ve vybrané organizaci
  - Zhodnotit přínos nového řešení pro finanční řízení společnosti

Metodika - teoretická část

- První část práce byla vypracována na základě studia odborné literatury a analýzy sekundárních zdrojů
- Zjištěné informace byly dále zpracovány následujícími způsoby:
  - shrnutí důležitých fakt týkajících se zvoleného tématu
  - vymezení a komparace názorů vybraných autorů

Hlavními body teoretické části jsou:

- 1) Business intelligence – obecné informace
- 2) Prvky BI řešení - analytická část + obecně datová infrastruktura (produkční systémy, ETL, datové sklady, dimenzionální modelování, datové trhy, BI, reporting)
- 3) Vybraná aktuální BI řešení na trhu v ČR (Microsoft, Tableau, Qlik, Oracle, SAP, IBM)
- 4) Aktuální trendy v BI

Metodika - praktická část

- Pro potřeby této práce byly použity metody komparace, hodnocení a analýza vhodných řešení
- Vybraná společnost byla anonymizována
- Jednotlivé kroky, které byly v praktické části práce učiněny jsou:
  - 1) Analýza a zhodnocení současného BI řešení – data, infrastruktura, reporting
  - 2) Návrh zlepšení infrastruktury a reportingu
  - 3) Komparace vybraných dostupných řešení dle metodiky (Saatyho metoda, Gartner)
  - 4) Výběr nejvhodnějšího BI řešení
  - 5) Implementace prototypu finančního PnL reportu v prostředí Power BI (datové zdroje, vztahy, agregace, vizuál)

Praktická část – stávající stav

- Analýza stavu finančního reportingu v kontextu BI
- Z provedených analýz zjištěny problémy:
  - Nízký výkon
  - Nízký detail vykreslovaných dat
  - Omezené vizualizace
  - Omezené self-service (analýzy a zpracování dat)
  - Chybějící dodatečné platformy – desktop aplikace + webové rozhraní (mobilní aplikace)
  - Omezený support

Praktická část – nové řešení

- Analýza a výběr vhodného řešení dle
  - Oblasti zájmu – přiřazení vah (Saatyho metoda párového porovnání)
    - datové analýzy, vizualizace, rozšířená analytika, platformy, podpora, cenová politika, rozšířenost, reputace
  - Gartner Magic Quadrant – 3 „lídři“
  - Bodovací metoda a vážený součet v kombinaci s váhami
- Power BI

Gartner - Magic Quadrant for Analytics and Business Intelligence Platforms

Výpočet vah oblastí (kritérií)

	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8
K1	1	3	4	6	6	7	9	9
K2	1/3	1	3	5	6	6	7	8
K3	1/4	1/3	1	2	1/3	2	6	4
K4	1/6	1/5	1/2	1	1/4	1/2	2	3
K5	1/6	1/6	3	4	1	5	4	8
K6	1/7	1/6	1/2	2	1/5	1	1/2	4
K7	1/9	1/7	1/6	1/2	1/4	2	1	3
K8	1/9	1/8	1/4	1/3	1/8	1/4	1/3	1

Kritérium	Geometrický průměr	Váha
K1	$\sqrt[8]{1 \times 3 \times 4 \times 6 \times 6 \times 7 \times 9 \times 9} = 4.72$	$\frac{4.72}{12.50} = 0.377$
...	...	...
Celkem	12.50	1

Kritérium	Popis kritéria	Geometrický průměr	Váha
K1	Datové analýzy	4.72	0.377
K2	Vizualizace	3.17	0.253
K3	Rozšířená analytika	1.13	0.090
K4	Platformy	0.58	0.046
K5	Trénink / Podpora	1.64	0.132
K6	Cenová politika	0.56	0.045
K7	Rozšířenost	0.46	0.037
K8	Reputace	0.24	0.019
celkem		12.50	1.00

Bodovací metoda jednotlivých řešení

Microsoft Power BI	klady	zápory	hodnocení (1-10)
Datové analýzy	- vysoká kompatibilita s datovými zdroji - datový sandbox (Power Query)	- datový sandbox nepodporuje přímé SQL dotazy	10
Vizualizace	- množství vizualizací - kvalitní design	- komplexnost vizualizací	8
Rozšířená analytika	- Quick Insights - Azure Machine Learning - NLP	- Power BI Pro cloud service	8
Platformy	- desktop aplikace - webové rozhraní - mobilní aplikace		10
Trénink / Podpora	- on site - online		10
Cenová politika	- free verze - 9.99USD / měsíc / uživatel - pro verze		8
Rozšířenost	- velmi rozšířené		10
Reputace	- značně kladná		9

Tableau	klady	zápory	hodnocení (1-10)
Datové analýzy	- vysoká kompatibilita s datovými zdroji - rozšířená datová analytika přípravy dat (Prep Builder)		9
Vizualizace	- množství vizualizací - návrh vizualizací dle typu dat	- pomalý update a vykreslování dat	6
Rozšířená analytika	- Prep Builder - NLP		9
Platformy	- Desktop aplikace - webové rozhraní - mobilní aplikace		10
Trénink / Podpora	- on site - online	- složité pokročilejší analytické funkce	6
Cenová politika	- 14 dní zkušební verze - 70USD / uživatel / měsíc		4
Rozšířenost	- nadprůměrná		8
Reputace	- značně kladná		9

QlikSense	klady	zápory	hodnocení (1-10)
Datové analýzy	- vysoká kompatibilita s datovými zdroji	- omezená customizace	6
Vizualizace	- nadprůměrná kvalita vizualizací - vysoká rychlost zpracování dat	- problémy při kolaboraci	7
Rozšířená analytika	ML a AI analytické add-iny		6
Platformy	- desktop aplikace - mobilní aplikace		7
Trénink / Podpora	- on site - on-line	- nedostatečná podpora a vysoká náročnost	5
Cenová politika	30USD / uživatel / měsíc		6
Rozšířenost	- nadprůměrná		8
Reputace	- značně kladná		8

Vyhodnocení vhodného řešení

Kritérium	Popis kritéria	Váha	Power BI	Tableau	Qlik
K1	Datové analýzy	0.377	10	9	6
K2	Vizualizace	0.253	8	6	7
K3	Rozšířená analytika	0.090	8	8	6
K4	Platformy	0.046	10	10	7
K5	Trénink / Podpora	0.132	10	6	5
K6	Cenová politika	0.045	8	4	6
K7	Rozšířenost	0.037	10	8	8
K8	Reputace	0.019	9	9	8
Skalární součin			9.2	7.5	6.3

Praktická část #2 – prototyp PnL

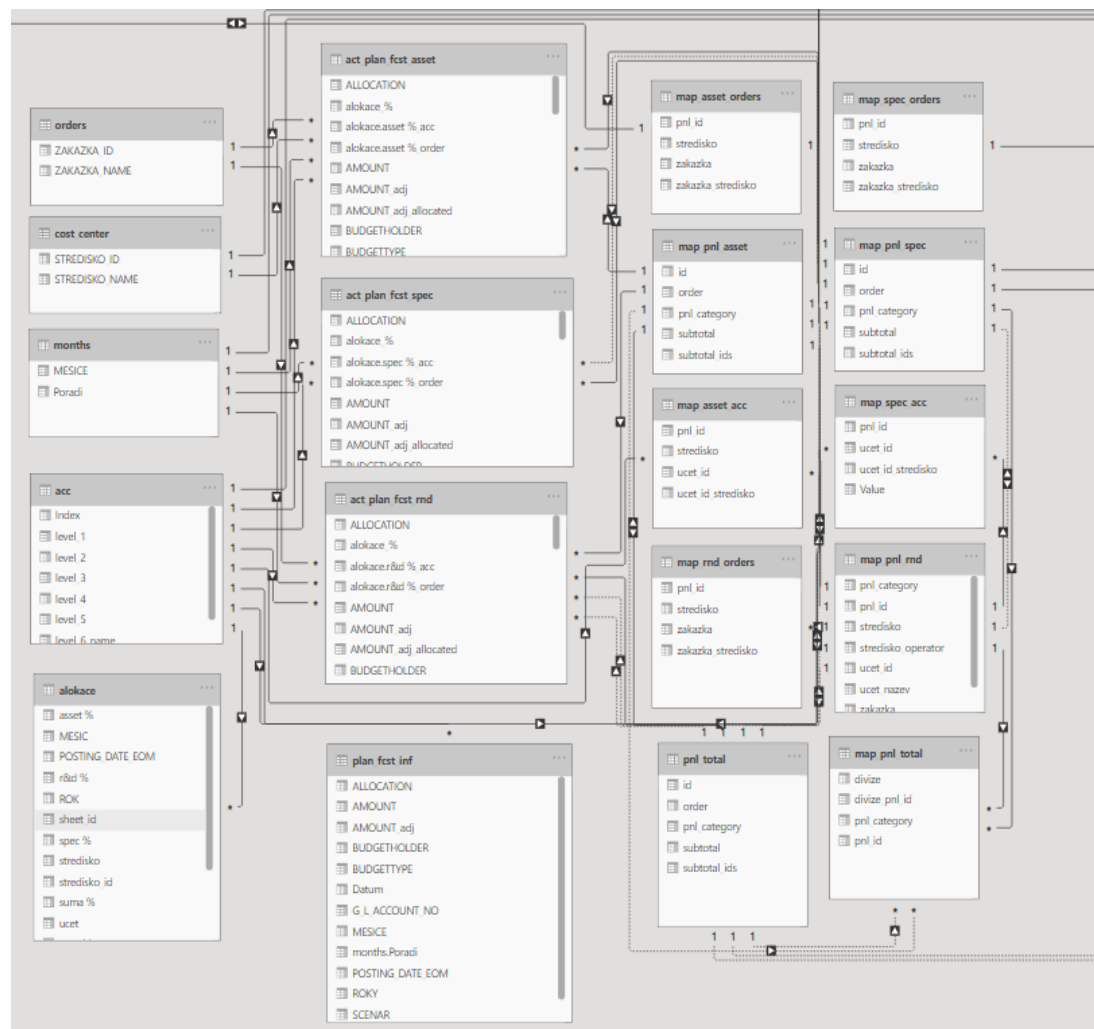
- Navržen prototyp PnL reportu pro finanční řízení
  - Datové transformace
    - Definice agregací
    - Definice datových vztahů mezi vstupními tabulkami
  - Vizualizace dat

Data – definice transformací a agregací

```
Advanced Editor
act_plan_fcst_asset
Display Options ?

let
Source = Snowflake.Databases("keboola.eu-central-1.snowflakecomputing.com", "KEBOOLA_PROD", [CreateNavigationProperties=null, ConnectionTimeout=null, CommandTimeout=null]),
KEBOOLA_22_Database = Source[Name="KEBOOLA_22", Kind="Database"]{Data},
WORKSPACE_89412659_Schema = KEBOOLA_22_Database[Name="WORKSPACE_89412659", Kind="Schema"]{Data},
VECNE_POLOZKY_Table = WORKSPACE_89412659_Schema[Name="VECNE_POLOZKY", Kind="Table"]{Data},
#"Renamed Columns" = Table.RenameColumns(VECNE_POLOZKY_Table, {{"GLOBAL_DIMENSION_1_CODE", "STREDISKO"}, {"GLOBAL_DIMENSION_2_CODE", "ZAKAZKA"}},
#"Added Custom - EOM" = Table.AddColumn("#Renamed Columns", "POSTING_DATE_EOM", each Date.StartOfMonth([POSTING_DATE] as any) as any),
#"Added Custom1 - SCENAR" = Table.AddColumn("#Added Custom - EOM", "SCENAR", each "Skutečnost"),
#"Removed Columns" = Table.RemoveColumns("#Added Custom1 - SCENAR", {"JOB_NO", "CLOSED", "DEBIT_AMOUNT", "CREDIT_AMOUNT"}),
#"Added Conditional Column" = Table.AddColumn("#Removed Columns", "PnL", each if Text.StartsWith([G_L_ACCOUNT_NO], "5") then "PnL" else if Text.StartsWith([G_L_ACCOUNT_NO], "6") then "PnL" else if Text.S
#"Filtered Rows - PnL only" = Table.SelectRows("#Added Conditional Column", each ([PnL] = "PnL")),
#"Added Custom1 - AMOUNT_adj" = Table.AddColumn("#Filtered Rows - PnL only", "AMOUNT_adj", each [AMOUNT]*-1),
#"Filtered Rows >31.12.2019" = Table.SelectRows("#Added Custom1 - AMOUNT_adj", each [POSTING_DATE_EOM] > #date(2019, 12, 31)),
#"Changed Type" = Table.TransformColumnTypes("#Filtered Rows >31.12.2019", {{"POSTING_DATE_EOM", type date}, {"SCENAR", type text}, {"STREDISKO", Int64.Type}, {"ZAKAZKA", Int64.Type}},
#"Appended Query" = Table.Combine({"Changed Type", plan_fcst_inf}),
#"Merged Queries2" = Table.NestedJoin("#Appended Query", {"ENTRY_NO"}, korekce_act, {"entry_no", "korekce_act", JoinKind.LeftOuter},
#"Expanded korekce_act" = Table.ExpandTableColumn("#Merged Queries2", "korekce_act", {"zakazka"}, {"korekce_act.zakazka"}),
#"Added Custom1 ZAKAZKA_adj" = Table.AddColumn("#Expanded korekce_act", "ZAKAZKA_adj", each if [korekce_act.zakazka] <> null then [korekce_act.zakazka] else [ZAKAZKA]),
#"Added Custom - ZAKAZKA_STREDISKO" = Table.AddColumn("#Added Custom1 ZAKAZKA_adj", "ZAKAZKA_STREDISKO", each Number.ToText([ZAKAZKA_adj]) & "-" & Number.ToText([STREDISKO])),
#"Added Custom" = Table.AddColumn("#Added Custom - ZAKAZKA_STREDISKO", "UCET_STREDISKO", each [G_L_ACCOUNT_NO] & "-" & Number.ToText([STREDISKO])),
#"Merged Queries - ORDERS ASSET" = Table.NestedJoin("#Added Custom", {"ZAKAZKA_STREDISKO"}, map_asset_orders, {"zakazka_stredisko"}, {"map_asset_orders", JoinKind.LeftOuter},
#"Expanded map_asset_orders" = Table.ExpandTableColumn("#Merged Queries - ORDERS ASSET", "map_asset_orders", {"pnl_id"}, {"map_asset_orders.pnl_id"}),
#"Changed Type1" = Table.TransformColumnTypes("#Expanded map_asset_orders", {{"UCET_STREDISKO", type text}, {"ZAKAZKA_STREDISKO", type text}},
#"Merged Queries1 - ACC ASSET" = Table.NestedJoin("#Changed Type1", {"UCET_STREDISKO"}, map_asset_acc, {"ucet_id_stredisko"}, {"map_asset_acc", JoinKind.LeftOuter},
#"Expanded map_asset_acc" = Table.ExpandTableColumn("#Merged Queries1 - ACC ASSET", "map_asset_acc", {"pnl_id"}, {"map_asset_acc.pnl_id"}),
#"Changed Type2" = Table.TransformColumnTypes("#Expanded map_asset_acc", {{"map_asset_acc.pnl_id", Int64.Type}},
#"Changed Type3" = Table.TransformColumnTypes("#Changed Type2", {{"map_asset_acc.pnl_id", type text}, {"map_asset_orders.pnl_id", type text}},
#"Custom1 - pnl_def_asset" = Table.AddColumn("#Changed Type3", "pnl_def_asset", each if [map_asset_orders.pnl_id] <> null then
[map_asset_orders.pnl_id] else if [map_asset_orders.pnl_id] = null and [ZAKAZKA_adj] = null then [map_asset_acc.pnl_id] else null),
#"Changed Type4" = Table.TransformColumnTypes("#Custom1 - pnl_def_asset", {{"pnl_def_asset", Int64.Type}},
#"Merged Queries - PNL NAME ASSET" = Table.NestedJoin("#Changed Type4", {"pnl_def_asset"}, map_pnl_asset, {"id", "map_pnl_asset", JoinKind.LeftOuter},
#"Expanded map_pnl_asset" = Table.ExpandTableColumn("#Merged Queries - PNL NAME ASSET", "map_pnl_asset", {"pnl_category"}, {"map_pnl_asset.pnl_category"}),
#"Changed Type5" = Table.TransformColumnTypes("#Expanded map_pnl_asset", {{"AMOUNT_adj", type number}, {"STREDISKO", type text}},
#"Added Custom1 ZAKAZKA_STREDISKO_EOM" = Table.AddColumn("#Changed Type5", "ZAKAZKA_STREDISKO_EOM", each [ZAKAZKA_STREDISKO] & "-" & Number.ToText(Number.From([POSTING_DATE_EOM])),
#"Added Custom1 UCET_STREDISKO_EOM" = Table.AddColumn("#Added Custom1 ZAKAZKA_STREDISKO_EOM", "UCET_STREDISKO_EOM", each [G_L_ACCOUNT_NO] & "-" & [STREDISKO] & "-" & Number.ToText(Number.From([POSTING_DATE_E
#"Changed Type6" = Table.TransformColumnTypes("#Added Custom1 UCET_STREDISKO_EOM", {{"UCET_STREDISKO_EOM", type text}, {"ZAKAZKA_STREDISKO_EOM", type text}},
#"Merged Queries" = Table.NestedJoin("#Changed Type6", {"ZAKAZKA_STREDISKO_EOM"}, alokace, {"ZAKAZKA_STREDISKO_EOM"}, {"alokace", JoinKind.LeftOuter},
#"Expanded alokace % order" = Table.ExpandTableColumn("#Merged Queries", "alokace", {"asset %"}, {"alokace.asset %}),
#"Merged Queries1" = Table.NestedJoin("#Expanded alokace % order", {"UCET_STREDISKO_EOM"}, alokace, {"UCET_STREDISKO_EOM"}, {"alokace", JoinKind.LeftOuter},
#"Expanded alokace % acc" = Table.ExpandTableColumn("#Merged Queries1", "alokace", {"asset %"}, {"alokace.asset %1}),
#"Renamed Columns1" = Table.RenameColumns("#Expanded alokace % acc", {"alokace.asset %", "alokace.asset %_order"}, {"alokace.asset %1", "alokace.asset %_acc"}),
#"Added Custom1 alokace %" = Table.AddColumn("#Renamed Columns1", "alokace%", each if [#alokace.asset %_order] <> null then [#alokace.asset %_order] else if [ZAKAZKA_adj] = null and [#alokace.asset
#"Added Custom2 AMOUNT_adj_allocated" = Table.AddColumn("#Added Custom1 alokace%", "AMOUNT_adj_allocated", each [AMOUNT_adj]*[#alokace_%]),
#"Changed Type7" = Table.TransformColumnTypes("#Added Custom2 AMOUNT_adj_allocated", {{"AMOUNT_adj_allocated", type number}}
```

Data – definice vztahů

Prototyp PnL reportu

Scenario
Skutečnost

Year	2021	
PnL	January	February
☐ Gas revenue		
☐ End customers gas revenue		
☐ Cost of sales		
☐ IFRS revaluation		
☐ Gas trading margin		
☐ Gas storing costs		
☐ Transportation costs		
☐ Broker fees		
☐ Trading fees		
☐ FX gains and losses		
☐ Gas trading margin incl. cos...	110 000 000,00	1 100 000,00
☐ Gas flexibility revenue	25 000 000,00	25 000 000,00
☐ SoS revenue	0 000 000,00	0 000 000,00
☐ Gas flexibility margin	11 000 000,00	11 000 000,00
☐ TOTAL TRADING MARGIN	12 100 000,00	12 100 000,00
☐ Staff costs		
☐ IT expenses		
☐ Overhead costs		
☐ Trading services		
☐ Depreciations		
☐ Other costs	11 747 000,00	11 747 000,00
☐ Administrative expenses		
☐ OPERATING PROFIT		

Prototyp PnL reportu

Scenario 1.2.2021 1.2.2021

Skutečnost

PnL	order_id	account	Year description	2021 February
Other costs	105342	501220	kancelářské potřeby: mléko, smetana	-466,00
		513720	kancelářské potřeby: nleko, smetana	-348,00
			káva	-5.720,00
		518101	převod dokumentů DHC - HU, SK, UA, GB	-3.049,00
		518405	Exo24 - překlad (Mafarski) 2/2021	-29.390,00
			Exo24 - překlad pro trading 2/2021	-1.210,00
		548770	Del Advisory - podpora - pauza komunikace server 10-12/2020	-206.400,00
		602900	nevydání benzínu plynu - 2/21 KOTB	26.140,00
	105348	518303	nájem nábytku Vinohradská 02/21	-2.350,00
		518409	poradenské služby KACS 02/2021	-37.000,00
			poradenské služby KACS 02/21 - grafické práce DHC	640,00
		518910	Pokrytí nájemní služební doprava 02/21	-291.900,00
		829900	rozpis: nájem Vinohradská 02/2021 - RTD/23/02/00	-112.629,00
			rozpis: služby Vinohradská 01/21-RTD/22/01/05,150	-107.813,00
	105360	518910	OTF nevydání benzínu plynu 02/2021	-9.600,00
	105396	518820	Thermostat T1 AC - údržbová práce 02/2021	-8.372,00
		521100	základní údržba přístroje	-825.000,00
		521200	příjem a mimořádné odměny	-25.700,00
		521250	odměny rodů sestřine	-6.240.254,00
		521410	náhrada mzdy ze dovolené	-107.982,00
		524100	socialní a nemocní pojištění	-1.230.973,00
		524200	základní pojištění	-256.273,00
		527100	spotřeba e_žbavenek Praha 02/21 - Trading	-11.367,00

Přínos - obecný

- BI řešení
  - Snížení zbytných nákladů - cost controlling
  - Agilnější řízení financí
  - Self service
  - Zvýšení efektivity zpracování dat
- Prototyp
  - Prozkoumání datových možností
  - Zpracování připomínek a vstupů z prototypu do finálního řešení
  - Optimalizace zadání pro ext. dodavatele a kontrola
  - Self service

Přínos - technický

- vyšší výkon
- vyšší možnosti vizualizací
- vyšší detail dat
- dostupnější support
- nové platformy (web, mobilní)
- self-service (datový sandbox)

Závěr

- Hlavní přínosy této práce
  - vybráno neoptimálnější BI řešení – zpětná vazba pro podnik
  - navržen PnL report s optimálním výběrem vstupů a určením detailu pro následné analýzy
  - dále vyšší výkon, rozšířené vizualizace, vyšší detail dat, dostupnější support, nové platformy (web, mobil), self-service(datový „sandbox“), kompatibilita Microsoft
- Otevření možností do budoucna – propojení dalších datových zdrojů, rozšířená analytika skrze MS Azure a propojení automatizace MS Automate
- Zvýšení efektivity práce s daty, zvýšení vypovídací schopnosti analýz a rozšíření detailu dat –BI jako agilní podpora manažerů pro jejich rozhodování